Ügyszám: 2110/K/2008-3.

Tisztelt […] Úr!

A hozzám érkezett beadványában arról érdeklődik, hogy a MALÉV Zrt. jogszerűen tagadhatja-e meg a Magyar Közforgalmi Pilóták Egyesületétől a 2007-es Privatizációs Szerződés teljes tartalmának megismerését. A MALÉV Zrt. privatizációs szerződésének – illetőleg egyéb általa kötött szerződéseknek – a nyilvánosságát illető kérdéseivel kapcsolatban az alábbiakban tájékoztatom Önt:

A közérdekű adatokra vonatkozó általános szabályokat a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) határozza meg. E törvény nem az iratelvből, hanem az adatelvből indul ki, vagyis nem a dokumentumot, hanem az adatot, információt minősíti és sorolja kategóriákba. Ennek megfelelően egy adott dokumentum többféle adatot (személyes adat, közérdekű adat, üzleti titok) is tartalmazhat, így tartalmának egy része nyilvános, más része nem nyilvános lehet.

Az Avtv. 2. § 4. pontja alapján *közérdekű adatnak* minősül az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő, valamint a tevékenységére vonatkozó, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől; míg *közérdekből nyilvános adat:* a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli.

Az Ön által említett privatizációs szerződés (valamint a Malév Zrt. által kötött különféle egyéb szerződések) nyilvánosságának megítélését három dolog nehezíti: az egyik hogy a MALÉV eredendően nem minősül jogszabályban meghatározott közfeladatot ellátó szervnek, a másik, hogy meg kell vizsgálnunk a MALÉV tulajdonosi helyzetét a különböző adatkérések időpontjában, a harmadik pedig, amelyet vizsgálnunk kell, hogy a többségi állami részesedéssel működő gazdasági társaságokra vonatkozó jogszabályok hogyan változtak az évek során.

Tudomásom szerint 1999. és 2007. április 25-e között a Malév 99,5%-os többségi tulajdonosa az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt. volt, a maradék 0,5%-ot kisebb befektetők birtokolták. 2007-ben az ÁPV Rt. eladta a Malévet az AirBridge Zrt.-nek. Három év után, 2010. február 27-én, a Malév többségi tulajdonosa ismét a magyar állam lett, miután 95 százalékos részesedést szerzett a vállalatban. A maradék 5 százalék továbbra is az AirBridge Zrt. kezében maradt.

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 100/K. §-ának (6) bekezdése 2009. január 1-je és 2010. augusztus 15-e között volt hatályban, és úgy rendelkezett, hogy a magyar állam, a helyi önkormányzat, költségvetési szerv vagy közalapítvány többségi befolyása alatt álló gazdasági társaság a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvény szerinti közfeladatot ellátó szervnek, a nevében eljáró személy pedig közfeladatot ellátó személynek minősül.

Az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 2007. szeptember 25-től a mai napig hatályos 5. §-ának (1) és (2) bekezdése értelmében **közérdekből nyilvános minden, az állami vagyonnal való gazdálkodásra és az azzal való rendelkezésre vonatkozó, közérdekű adatnak nem minősülő adat. Külön törvény az adat megismerhetőségét korlátozhatja. Az állami vagyonnal gazdálkodó vagy azzal rendelkező szerv vagy személy a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvény szerinti közfeladatot ellátó szervnek vagy személynek minősül.**

Az államháztartásról szóló törvény alapján tehát 2010. február 27-e és 2010. augusztus 15-e között minősült a privatizációs szerződés közérdekű adatnak.

Az állami vagyonról szóló törvény alapján azonban az adatkezelő személyétől függetlenül minden adat **közérdekből nyilvános**nak minősül, ami **az állami vagyonnal való gazdálkodásra és az azzal való rendelkezésre vonatkozik.** Ön tehát mind a Malév Zrt.-től, mind a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-től kikérheti a Privatizációs Szerződés másolatát, amely szerv az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Zrt. jogutódja 2008. január 1-je óta.

A közérdekből nyilvános adatok megismerésére az Avtv.-nek a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni. /19. § (4) bek./

A közérdekű adatok nyilvánosságáról az Avtv. 19. § (1) bekezdése a következőképp rendelkezik:

„Az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy (a továbbiakban együtt: szerv) a feladatkörébe tartozó ügyekben - így különösen az állami és önkormányzati költségvetésre és annak végrehajtására, az állami és önkormányzati vagyon kezelésére, a közpénzek felhasználására és az erre kötött szerződésekre, a piaci szereplők, a magánszervezetek és -személyek részére különleges vagy kizárólagos jogok biztosítására vonatkozóan - köteles elősegíteni és biztosítani a közvélemény pontos és gyors tájékoztatását.”

Ugyanezen szakasz (2) bekezdése értelmében pedig ezeket az adatokat a közfeladatot ellátó szervnek kötelessége elektronikusan vagy más módon rendszeresen közzétenni, illetve ezzel párhuzamosan igény esetén ezekhez hozzáférést biztosítani az Avtv. 20. §-a szerint.

Az Avtv. célja, hogy a közfeladatot ellátó szervek pénzügyei, gazdálkodása átlátható, nyomon követhető legyen. Az Avtv. az adatok széles körét nyilvánosnak minősíti, azonban ez alól kivételeket is meghatároz, ezek a minősített adat, üzleti titok, döntés megalapozását szolgáló adat, valamint egyes személyes adatok lehetnek. A közérdekű adatok nyilvánosságához való jogot más törvény – többek között bírósági vagy közigazgatási hatósági eljárásra tekintettel – is korlátozhatja. [Avtv. 19. § (3), (6) bekezdés, 19/A. §]

A közérdekű adatok nyilvánosságával összefüggésben az üzleti titok megismerésére a Polgári Törvénykönyvben (a továbbiakban: Ptk.) foglaltak az irányadók. /19. § (6) bek./

A Ptk. 81. § (3) bekezdése értelmében nem minősül üzleti titoknak az állami és a helyi önkormányzati költségvetés, illetve az európai közösségi támogatás felhasználásával, költségvetést érintő juttatással, kedvezménnyel, az állami és önkormányzati vagyon kezelésével, birtoklásával, használatával, hasznosításával, az azzal való rendelkezéssel, annak megterhelésével, az ilyen vagyont érintő bármilyen jog megszerzésével kapcsolatos adat, valamint az az adat, amelynek megismerését vagy nyilvánosságra hozatalát külön törvény közérdekből elrendeli. A nyilvánosságra hozatal azonban nem eredményezheti az olyan adatokhoz - így különösen a technológiai eljárásokra, a műszaki megoldásokra, a gyártási folyamatokra, a munkaszervezési és logisztikai módszerekre, továbbá a know-how-ra vonatkozó adatokhoz - való hozzáférést, amelyek megismerése az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna, feltéve, hogy ez nem akadályozza meg a közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét.

Ugyanezen törvényszakasz (4) bekezdése alapján ezen adatokról a szervvel szerződést kötő másik fél is köteles kérésre tájékoztatást adni.

Az adatokhoz való hozzáférésre az Avtv. 20. §-ában foglaltak az irányadók. Eszerint a közérdekű adat megismerése iránt bárki szóban, írásban vagy elektronikus úton igényt nyújthat be. Az adatokat tartalmazó dokumentumról az igénylő pedig másolatot kaphat. Az adatot kezelő szerv kizárólag a másolat készítéséért állapíthat meg költségtérítést, amelynek összegét az igénylő kérésére előre közölni kell. Ha a dokumentum meg nem ismerhető adatot is tartalmaz, a másolaton a meg nem ismerhető adatot felismerhetetlenné kell tenni.

Az adatigénylésnek közérthető formában és – amennyiben az aránytalan költséggel nem jár – az igénylő által kívánt technikai eszközzel, illetve módon kell eleget tenni. Az adatigénylést nem lehet elutasítani arra való hivatkozással, hogy annak közérthető formában nem lehet eleget tenni. Az igény teljesítésének megtagadásáról, annak indokaival együtt, 8 napon belül írásban vagy - amennyiben az igényben elektronikus levelezési címét közölte - elektronikus úton értesíteni kell az igénylőt.

A szerződésekből egyedül a Ptk. idézett szakaszában szereplő műszaki megoldásokra, gyártási folyamatokra, munkaszervezési és logisztikai módszerekre, továbbá know-how-ra vonatkozó adatok nem nyilvánosak és képezhetik üzleti titok körét – feltéve persze, ha ilyen adatok szerepelnek az adott szerződésben.

A szerződések szövegében felismerhetetlenné kell tenni továbbá a szerződő magánszemélyek olyan személyes adatait, amelyek nyilvánossá tétele nem feltétele a közfeladatot ellátó szerv gazdálkodása ellenőrzésének (a szerződő fél lakcíme, anyja neve, adószáma, stb.).

A dokumentációt az előbbiekben ismertetett szabályokra tekintettel kell részben vagy egészében megismerhetővé tennie az adatkezelőnek.

Az érintetteknek az Avtv. 21. § alapján lehetősége van arra, hogy amennyiben közérdekű adatkérési igényüket nem teljesítik, a teljesítés megtagadásától, illetve ennek elmaradása esetén 30 napon belül bírósághoz forduljanak. A bíróság ítélete kötelezheti az adatkezelőt arra, hogy a szerződést hozzáférhetővé tegye. Az érintettek továbbá a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 177/B. §-a alapján – visszaélés közérdekű adattal – büntető feljelentést tehetnek.

Budapest, 2011. május 31.

Üdvözlettel:

Dr. Jóri András